

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ ПРОБУДА 1903
Тел.0878655659, e-mail: probuda1993@mail.bg

**ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА
НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ
„ПРОБУДА 1903“ с.Стойките
ЗА 2022 ГОДИНА**

1.ВЪВЕДЕНИЕ:

Във връзка със ЗНЧ и ЗЮЛНЦ читалището е регистрирано и е вписано в регистъра на сдруженията с нестопанска цел в Агенция на вписванията -Смолян ,както следва: Актуален учредителен акт-от ТРРЮНЦ20190411104520 ; ЕИК/ПИК 000609617 ; Решение № Фирмено дело: 757 от 1997год.

Последни вписани промени в регистрацията са след Отчетно-изборно събрание на Общо –отчетно събрание на 29.03.2019 година. Представянето на читалището се осъществява заедно и поотделно от Председател – Пария Тодорова Кисъова и Мария Стоянова Пичурова секретар. Дата на изтичане на мандата: 2022 година.

Съгласно ЗНЧ читалището е вписано в Регистъра на народните читалища към Министерство на културата под № 3065 ,последно извършени промени в обстоятелства са вписани на 09.05.2019год.

Настоящата годишна програма за развитие на читалищната дейност на НЧ Пробуда 1903 през 2022 г. е съобразена с изискванията на чл. 26 а, ал. 2 от Закона за народните читалища

Съгласно **Чл. 2.** (1) ЗНЧ, Народно читалище Пробуда 1903 с.Стойките е традиционно самоуправляващо се българско културно-просветни сдружение в с.Стойките, което изпълнява и държавни културно-просветни задачи. В дейността му могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

Съгласно **Чл. 2.** (2) НЧ Пробуда 1903 с.Стойките е юридическо лице с нестопанска цел.

Изготвянето на програмата за 2022 г. цели обединяване на усилията за развитие и утвърждаване на читалището, като важна обществена институция, реализираща културната идентичност на с.Стойките, както и да се засили обществената роля като единствен традиционен културен и образователен център.

Основните направления и приоритети в дейността на читалището произтичат от ЗНЧ, ЗОБ, общинската културна политика, осъществявана на основата на съществуващата нормативна уредба и чрез изпълнението на културния календар Изготвянето на Програмата за развитие на читалищната дейност през 2022 г. цели обединяване на усилията за развитие и утвърждаване на читалището като важна обществена институция, градяща културната идентичност на с.Стойките.

Тя обобщава най-важните моменти в работата на читалището , приоритети, цели и задачи, които ще спомогнат за укрепването, модернизирването и развитието му в общодостъпно и желано място за местната общност. Ще се работи за създаване на условия за превръщането на институцията в културен център, утвърждаващ ценностите на гражданското общество.

Целите заложи в Програма за дейност 2022 г, са съобразени съгласно Чл. 3. (1) и (2) от ЗНЧ и са насочени да задоволяват потребностите на населението и гостите на с.Стойките , свързани със:

1. развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в селото
2. запазване на обичаите и традициите на село Стойките;
3. разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;
4. възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;
5. осигуряване на достъп до информация.

За постигане на целите се планират да се извършват основни дейности, като:

1. уреждане и поддържане на библиотеката
2. развиване и подпомагане на любителското художествено творчество;
3. организиране дейността на групите, за инициране и провеждане на празненства, концерти чествания и иновативни дейности съобразно променената епидемична среда;
4. събиране и разпространяване на знания за родния край и включване в национални инициативи по програма „Живи човешки съкровища“;
5. създаване и съхраняване на етнографска колекция съгласно Закона за културното наследство;
6. Обособяване на Обществена колекция“Гайдата- древна и вечна“

2.АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩЕТО:

На територията на с.Стойките общ.Смолян функционира само Народно читалище «Пробуда 1903» .

Читалището има изключително значение за укрепване, популяризиране и развитие на българската идентичност, традиционната култура и духовни ценности

2.1. Външната среда осигурява следните възможности:

- Културно разнообразие:
- Сътрудничество с:
 - Министерство на културата
 - Областна администрация Смолян;
 - Община Смолян
 - РЕКИЦ”Читалища”;
 - Читалища;
 -
 - Граждански сдружения и фондации:ГПК“Борика“с.Стойките
European Association of Folklore Festivals – EAFF Official Partner of UNESCO;
- Участие и работа по проекти, осигуряващи европейско и др.. финансиране.
„Мобилност“- НФК към Министерство на културата.

2.2. Кои са силните страни на вътрешната среда:

- Кадрови ресурс с дългогодишен стаж в сферата на читалищната дейност;
- материална база –частично обновена
- Интерес към търсене и развиване на нови форми на читалищна дейност;
-работа с млади таланти;
- Сътрудничество на доброволци;
-планувани доброволчески инициативи за подпомагане на хора в
неравностойно положение.

2.3. Слаби страни:

- Дейностите се реализират в зависимост от новата епидемична обстановка
- Квалификацията на читалищното ръководство е необходимо условие и решаващ фактор за актуализиране дейностите на читалището.
- Територии, засегнати от обезлюдяване.
-спирала на намаляващото и застаряващо население;
-свиване на селските райони - показател за по-широка структурна
криза на културния, икономически и трудов пазар;
-периферизацията и задълбочаване недостатъци на селските райони.

2.4 Предизвикателства

- Как да работим и търсим нови подходи при реализиране на дейности с изкуствата и културата, за да посрещнем потребностите на оскъдното население и по-ниските нива на взаимодействие?
- Как да се включат селските възрастни населения в културни и художествени практики?
- Как да осигурим устойчиви културни разработки за празни сгради и неизползвана инфраструктура?

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

- Подпомагане на традиционните читалищни дейности и търсене на нови съвременни форми за тяхното развитие и предаване;
- Създаване на нови условия за развитие и утвърждаване на библиотеката при читалището като център за библиотечно-информационно обслужване на широк кръг потребители;
- Развитие на професионалните умения и повишаване на квалификацията на работещите в културната институция .
- Засилване интереса и краеведската дейност на местната общност към културно минало на селото.Проучване, на автентични песни, съхраняване и издаване на песнопойки и запис на CD.
- Изграждане на реално партньорство с институции за реализиране на цялостната културна политика в с.Стойките
- Разширяване обхвата на дейността на читалището в обществено значими сфери, като социалната и информационно-консултантската.
- Насърчаване на трансграничното сътрудничество в областта на културата, участие в културни мрежи.
- Формиране на читалището като място за общуване и контакти, успешни социални практики и дарителски акции, повишаване ролята на читалището за социална и културна интеграция на различните социални общности.

4.РЕФЕРЕНТНИ ДОКУМЕНТИ

- Закон за народните читалища;
- Закон за обществените библиотеки;
- Закон за културното наследство;
- Закон за меценатството;
- Закон за закрила и развитие на културата;
- Наредба № 2 на МК, от 01.07.2019 г. Обн. ДВ. бр.54 от 9 Юли 2019г /;
- Допълнителни субсидирани бройки;
- Документи при Патронаж.
- Общинска програма за развитие на община Смолян
- Договор към община Смолян № ФСДБ-21-12 от 31.03.2021 год.

ОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПЛАН-ПРОГРАМАТА

А. БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ

Като неразделна част от читалището библиотеката активно участва в организирането на културния живот в селото Библиотечната дейност е една от дейности за читалището като културна институция.Чрез нея то се включват в националната мрежа от библиотеките у нас.

. Дейността на библиотеката през 2022 г. ще включва:

1. Актуализиране на библиотечния фонд на читалищната библиотека чрез закупуване на нова литература, абонамент, дарения, кандидатстване с проект пред МК и други организации.
- 2.. Поддържане на обществена библиотека на свободен достъп за библиотечно обслужване на около 64 читатели.
4. Изготвяне на библиографски справки по различни теми;
5. Инициатива „Книга за всеки” – въвеждане на системата за патронажно обслужване на възрастни читатели и такива с физически увреждания;
6. Организиране презентации на нови литературни творби и автори от местно и национално значение.
7. Провеждане превърналите се в традиция срещи „На гости в библиотеката” ;
8. Литературна гостоприемница – срещи с творци на словото;
9. Вечери и литературни четения с участието на местни литературни творци и почитатели на словото.
- 10.Експониране на изложба , кътове с литература, виктурини и др..
- 11.Организиране на индивидуална и културно-масова дейност с различни целеви групи: (деца, ученици, възрастни); обособяване на тематични кътове по повод празници и годишнини; предоставяне на онлайн информация и представяне на презентации, посветени на значими събития и личности;
- 12.Повишане квалификацията, на читалищното ръководство, чрез участие в организирани обучения от Регионална библиотека“Николай Вранчев“-Смолян и РЕКИЦ“Читалища“

Б. ЛЮБИТЕЛСКО ХУДОЖЕСТВЕНО ТВОРЧЕСТВО

Съществена част от дейността на читалището е грижата за разширяване и развитие на любителското художествено творчество.

Художественотворческата дейност в читалището **цели** запазване и *развитие на традиционните ценности* на българския народ, съхранение на обичаите и традициите, както и създаване на нови традиции, породени от нуждите на местните общности. Чрез тази дейност, читалището ще работи за привличане на *млади хора* за участие в инициативи на читалищните самодейни колективи. С изявите на читалището ще се работи за развитие и обогатяване на културния живот в населеното място, за утвърждаване на националното самосъзнание и отчитане и съхранение богатството на местната култура. Чрез тази дейност читалището ще има възможност за популяризиране на общината, областта, страната и чужбина.

Към читалището за творчески сезон 2021/2022 функционират:

1.Образователни дейности:

Кръжоци, клубове, школи по изкуства

„Сръчни ръце“ и „Сръчни ръчички“

Кръжок „Сръчни ръце“ се реализират местни дейности за съхранение на родопски традиционни занаяти. В кръжока се включват 12 местни жители, над 19 години. Целта на кръжока е да съхрани бита и културата на с. Стойките и района, и предаде на следващите поколения. През 2022 год. ще продължи традиционното представяне на изложения от творчески предмети.

В кръжок „Сръчни ръчички“ участват над 9 деца. Изработват емблематични предмети за традиционни празници, като Баба Марта-мартеници, битови картички за празник на жената и Първа пролет, магнити, Коледни сувенири, суровачки и др.

Езикови школи и курсове

няма

Клубове по краезнание

няма

Музейни колекции

Етнографска сбирка с над 100 предмета, характерни за бита на с. Стойките. Сбирка минерали, витражно изложение на минерали/дарителски фонд от геолог/Тенденция за 2022 година, е да се обогатява с нови експонати.

2.Любителско творчество (поддържане и изяви на художествени състави);

Фолклорни състави:

Ансамбъл за автентичен фолклор.

Ансамбъла се състои от над 40 изпълнители, включващ изпълнители на автентичен фолклор, солисти и гайдари.

Театрални състави:

Театрален състав „Родопчани“

Състава реализира дейности от 2016 година и участва в представяне на самодейни пиеси. Включват се в местни мероприятия.

Танцови състави:

Танцов състав „Хоро“

Групата е сформирана през 2015 година и участва по различни поводи в дейността на читалището. В групата са включени 11 жени над 19 години.

Детска фолклорна група

Участват 8 деца, които се включват в международни, регионални и местни изяви.

Гайдарски състав-сборна група с активно участие в местни, регионални, национални и международни събития.

Групи за класически и/или модерен балет, съвременни и характерни танци:

Няма

Вокални групи, хорове и индивидуални изпълнители:

Солисти -трима и двама индивидуални изпълнители-гайдари.

Предоставяне на компютърни услуги и интернет - **не**

2. Организиране на празници, фестивали, събори, изложби, творчески вечери, граждански инициативи, спортни занимания и др. с местно, регионално, национално и международно значение.

Национален гайдарски събор“Апостол Кисьов“

Откриване на Обществена колекция“Гайдата-древна и вечна“

Междуселищен събор Петров ден.

4. Поддържане и доказани изяви на художествени състави и създаване на нови; ангажирано участие в *общинските конкурси, празници* и др. прояви.

5. Специално внимание и подкрепа на младите дарования за включването им в местни творчески инициативи със *заинтересовани институции* относно, културното възпитание младите хора и стимулиране на творческите им възможности /музика, фолклор, традиционни изкуства, краезнание, литература и др.*през летните месеци.*

6. Събиране на материали за културно-историческото минало и етнографията на.....

7. Нематериално културно наследство – съхраняване и предаване на традиционна култура, участие в националната система „Живи човешки съкровища –България”2020.

8. Нови дейности, заложи в програмата на читалището, в т.ч. работа по проекти, съществено сътрудничество с други културни институции.

Сборна група за реализиране на лятна академия-„Здравей, мое стойченско лято“

Изработен и спечелен проект към МК Национален фонд “Култура“ - „Родопския фолклор-живо наследство“.

Издирване и събиране на още материали за Обществената колекция“Гайдата-древна и вечна“

9. Осъвременяване на читалищните дейности и услуги чрез обучение на хората от всички възрасти с цел развитие на гражданското общество. Читалището – място за учене през целия живот.

10. Социална политика на читалището, в т.ч. Работа с хора с увреждания и осигуряване на достъп на тези хора до дейността на читалището, етнически малцинства, работа с различни възрастови групи, развитие на доброволчеството

В. ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ

1.Планувани заседания на читалищното настоятелство и съборния отчетни/отчетно-изборни/извънредни .

Шест заседания на читалищното настоятелство и едно отчетно-изборно събрание.

2.Предоставяне на изисквана документация към Регистър на народните читалища в Министерството на културата./ Наредба № 2 от 1 юли 2019 г. за реда за водене на регистъра на народните читалища и на читалищните сдружения.

КУЛТУРЕН КАЛЕНДАРЕН

Месец	Събитие	Място	Дата
Януари	Обредни празници "Бабин ден" Работа по проект "Родопският фолклор - живо наследство"	читалище	
Февруари	Зимен спортен празник Работа по проект "Родопският фолклор - живо наследство"	Стойките	26-27.02.2022
Март	Ден на любителското художествено творчество и Баба Марта Национален празник за трети март Отбелязване на международния ден на жената Работа по проект "Родопският фолклор - живо наследство"	Читалище	01.03.2022
		Читалище	03.03.2022
		читалище	08.03.2022
Април	Великденска украса и изложба на великденски яйца Работа по проект "Родопският фолклор - живо наследство"	Стойките Читалище	22-26.04.2022
Май	Среща с учители и културни дейци по случай 24 май Работа по проект "Родопският фолклор - живо наследство"	читалище	24.05.2022
Юни	Чествана на възнесение господне и поднасяне на венце и цветя на паметника на загиналите във войните Стойченци. Национален гайдарски събор "Апостол Кисъв" Откриване на Обществена колекция "Гайдата-древна и вечна" Отбелязване на празника на селото Петровден Работа по проект "Родопският	Паметника	02.06.2022
		Местността „Потока“	25-26.06.2022
		Читалище Стойките	29.06.2022

	фолклор - живо наследство"		
Юли	Летни занимални, академия по изкуствата Работа по проект "Родопският фолклор - живо наследство"	Читалище и района на селото	
Август	Детски празник "Здравей, мое стойченско лято" Изложба на предмети и материали от празника Работа по проект "Родопският фолклор - живо наследство"	читалище	12.08.2022
Септември	Отбелязване на Деня на съединението-среща разговор за историческите събития в българската история Честване на деня на Независимостта Работа по проект "Родопският фолклор - живо наследство"	Читалище читалище	06.09.2022 22.09.2022
Октомври	Отбелязване на деня на възрастните хора Работа по проект "Родопският фолклор - живо наследство"	Стойките	01.10.2022
Ноември	„Вам будители народни“-кът с материали Работа по проект "Родопският фолклор - живо наследство"	читалище	01.11.2022
Декември	Работилница за суровачки Коледно тържество и концерт Работа по проект "Родопският фолклор - живо наследство"	Стойките	

ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

- участие в местни, регионални, национални празници и международни фестивали;
- Събор на Българското народното творчество "Копривщица" 2022 г.
- инициатива от международно и национално значение:
- участие в international festival;
- участие с проект Мобилност към НФ "Култура", към Министерство на културата;

- участия на работещите в читалищата в обученията за повишаване на квалификацията, работни срещи, дискусии и други форми за развитие на капацитета на служителите;
- участие в обученията на РЕКИЦ „Читалища“;
- иницииране на социални дейности с различни възрастови групи, хора с увреждания
- доброволчески инициативи:/ седмицата на гората- почистване на еко- пътеки и туристически маршрути;
- подпомагане на населението при бедствени ситуации и др.

ИНДИКАТОРИ ЗА ОЦЕНКА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА:

- брой регистрирани членове, събран членски внос
- брой посетители на предоставяни от читалището услуги;
- брой читатели
- брой нови книги и абонамент-
- брой предоставени услуги;
- брой и качество на проведени празненства, концерти, чествания;
- брой организирани групи и постижения;
- брой участия в местни, регионални, национални и международни изяви и конкурси;
- награди от участия в конкурси, фестивали и празници;
- брой кандидатстване и спечелени и финансирани проекти;
- поведени събрания – общи и на настоятелството.
- извършена пререгистрация на читалището в определения от ЗНЧ срок.
- общ бюджет на читалището за предходната година.

ФИНАНСИРАНЕ

- Субсидия от държавния бюджет за делегирани от държавата дейности съгласно чл.23 (1);
- Субсидия за дейност от Община Смолян съгласно чл.26а (3) от Закон за Народните Читалища;
- Собствени средства от регламентирана стопанска дейност и членски внос;
- Финансиране от спечелени проекти;
- Дарения;
- Управленски инициативи
- Патронаж от министерство на културата

СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОТЧЕТ НА ПРОГРАМАТА

Срокът за изпълнение на Програмата е в рамките на бюджетната 2022 година; Съгласно чл. 26а, ал. 4 от Закона за народните читалища Председателят на читалището представя в срок до 31.03.2022 г. пред Кмета на Смолян и Общинския съвет доклад за осъществените дейности в изпълнение на Програмата и за изразходваните от бюджета средства през 2022 г.

При отчитане на дейностите в изпълнение на Програмата ще бъдат отчетени и индикаторите за оценка на изпълнението.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Настоящата едногодишна програма за развитие на Читалище“Пробуда 1903“с.Стойките

е вариант и процес във времето, един от начините, който ще се търси в бъдеще, за да стимулира развитието на общността.

Забележка: Програмата е отворена за допълнения. Тя визира най-общите положения, залегнали в плановете за работа през предстоящата 2022 година. Промени по програмата се съгласуват с читалищното настоятелство и се представят в Община Смолян

Изготвил: Мария Пичурова
Секретар на НЧ “Пробуда 1903 ” с.Стойките